

Deze uitgave

Taal van de verpleging

tekstboek (audio op www.delftsemethode.nl) 978 90 5352 956 0

woordenlijsten in het boek: Engels, Pools en Litouws

Overzicht Delftse methode

Basis cursus 1

tekstboek 1 (inclusief cd en cd-rom) 978 90 5352 955 3

woordenlijsten: Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Frans, Hongaars, Indonesisch, Koerdisch, Litouws, Perzisch, Portugees, Roemeens, Russisch, Spaans, Thai, Turks en Vietnamees

oefenboek 1 (inclusief cd-rom) 978 90 8506 656 9

Basis cursus 2

tekstboek 2 (inclusief cd en cd-rom) 978 90 8506 431 2

woordenlijsten: Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Frans, Hongaars, Indonesisch, Koerdisch, Litouws, Perzisch, Pools, Portugees, Somalisch, Spaans, Thai, Tsjechisch, Turks en Vietnamees

oefenboek 2 978 90 8506 432 9

Nederlands voor buitenlanders

tekstboek (incl. 2 audio-cd's en cd-rom) 978 90 8506 667 5

woordenlijsten bij het boek: Engels, Frans, Duits, Spaans, Turks en Arabisch

Gratis te downloaden woordenlijsten: Bulgaars, Chinees, Farsi, Grieks, Hebreeuws, Hongaars, Indonesisch (Bahasa), Italiaans, Japans, Koerdisch, Litouws, Pools, Portugees, Roemeens, Russisch, Servisch, Thai, Tsjechisch, Vietnamees en Zweeds

oefenboek (incl. cd-rom) 978 90 8506 720 7

De Delftse grammatica 978 90 8506 608 8

Delftse methode online www.delftsemethodeonline.nl

Kijk ook op: www.delftsemethode.nl voor een handleiding in verschillende talen.

Voor meer informatie over deze en andere NT2-uitgaven en bestellingen:

Uitgeverij Boom 020 520 01 26

www.nt2.nl

Delftse

methode

Halfgevorderden
NT2-niveau A2 ► B1

De taal van de verpleging

Nederlands voor buitenlanders

Vaktaal

J.L. Wesdijk

met medewerking van:

A. Berkhout, G. Lansbergen, R. de Zeeuw,

A. Blom, P.J. Meijer en J.E. Grezel

Instituut voor Techniek & Communicatie

TU Delft

Boom, Amsterdam

Vormgeving en opmaak: Impressie grafische vormgeving, Anja Verhart, Gouda

Tweede oplage, 2012

© 2003 de auteurs

De teksten 3, 5, 7, 14, 15, 18, 23, 25, 26, 27, 28 zijn gebaseerd op teksten van A. Berkhout en G. Lansbergen, verschenen in de serie 'Zorg verlenen aan ouderen': *Luister nou naar me!, Als ik weer kan lopen, Mag het ijsje opgewarmd.* Uitgeverij Intro, 1994.

Voorzover het maken van kopieën is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j^o het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

ISBN 978 90 5352 956 0

NUR 110

Inhoud

	Voorwoord	6
	Verantwoording	7
	Aanwijzingen voor de cursist	9
	Aanwijzingen voor de docent	12
1	Een dagprogramma	14
2	Zorginstellingen in Nederland	24
3	Ik red me wel	36
4	Beroepen in de gezondheidszorg	44
5	Ze noemen me mevrouw Brekebeen	50
6	Geef het door!	56
7	Onrust	62
8	Ik wil naar huis	70
9	Oost west, thuis best	78
10	Mantelzorg	86
11	Van het ene huis naar het andere	94
12	Een goed verstaander	102
13	Post!	110
14	Eigenwijs	118
15	De jongste bewoner	124
16	Poeders en pillen	132
17	Naar de apotheek	140
18	Wat gaat er in haar om?	148
19	Als ik oud ben, mag je me helpen!	154
20	Het naderende einde	162
21	De voedingsassistent	168
22	Toen wij van Rotterdam vertrokken	176
23	Een bijzondere man	184
24	Het menu	190
25	Familie	198
26	Moeilijke situaties	206
27	Op dieet	214
28	En zij leefden nog lang en gelukkig	222
	Appendix	229
	Index	230
	Teksten en gesprekken op de cd's	248

Gesprekken

Een tweede belangrijk onderdeel van de les is het uitvoeren van de thuis bestudeerde en geleerde gesprekken uit de tekst. Wellicht is het raadzaam de cursisten eerst in groepjes van 2 of 3 tijdens de les de gesprekken te laten oefenen, daarbij rond te lopen en znodig te helpen, en hen daarna de gesprekken voor de gehele groep te laten naspelen. Let u hierbij op een goede uitspraak en besteedt u ook aandacht aan de intonatie. Het is belangrijk dit onderdeel stelselmatig aan de orde te stellen, en steeds aan te dringen op een gedegen voorbereiding, alleen of in groepjes. Eventuele tussenuren kunt u nuttig gebruiken door de cursisten groepsgewijs variaties op de gesprekken te laten instuderen, waarbij zij dus elementen uit hun eigen praktijk kunnen invoegen.

Presentaties

In veel gevallen zijn de cursisten tijdens deze cursus al geheel of gedeeltelijk werkzaam in een verpleeg- of verzorgingstehuis in Nederland. In dat geval kunnen al de nodige praktijkervaringen uitgewisseld en besproken worden. Een huiswerkopdracht kan dan ook heel goed luiden: geef een korte presentatie (niet meer dan 5 minuten) over een patiënt of bewoner uit de zorginstelling waar je werkt. De cursist kan daarbij gebruik maken van het schema dat achter in het boek is opgenomen. Het is de bedoeling dat deze presentatie goed wordt voorbereid. Er mag beslist niet van papier opgelezen worden, slechts enkele notities kunnen als geheugensteuntje op dit schema worden genoteerd.

Schrijfoefeningen

Als schrijfoefening ten slotte kunnen de in het boek opgenomen schrijfoopdrachten worden gemaakt, maar ook kan een rapportage of overdrachtsrapport worden geschreven volgens de regels die in de verschillende instellingen gelden.

Les 1 Een dagprogramma

1 Annemiek woont in Delft. Zij woont in het centrum, vlak bij het station. Zij werkt in *verpleegtehuis Het Zonnetje* in Rotterdam. Annemiek is *verpleegkundige*.

Ze gaat meestal met de trein naar haar werk. Maar het is niet altijd
5 mogelijk om met de trein te reizen. Ze heeft niet altijd dezelfde *werktijden*. Een verpleegkundige heeft immers *wisselende diensten*. Soms werkt ze 's morgens, soms werkt ze 's middags. Maar zij moet soms ook 's avonds of 's nachts werken. Zelfs in het weekend heeft zij niet altijd vrij. Als ze
10 niet zo druk op de weg, dus er zijn geen *vervelende files*. Als Annemiek op haar werk komt, praat ze eerst even met haar collega's. Ze *informeert naar* de verschillende *patiënten*. Ze wil graag weten of alles goed gaat. Zijn er nog speciale dingen gebeurd? Zijn er nieuwe patiënten *binnengekomen*?

In het *verpleeghuis* waar Annemiek werkt is een *routine*. Dat is in veel
15 banen zo. Bepaalde taken moeten *nu eenmaal* elke dag gedaan worden. Als Annemiek *dagdienst* heeft, begint ze om 8 uur. Eerst bespreekt ze de *zaken* van 'de *overdracht*' met haar collega's van de dagdienst. Daarna gaan zij naar de kamers van de patiënten. Ze *wekken* de mensen en helpen ze met *wassen* en *aankleden*.

20 Als alle patiënten *gewassen* zijn, brengen de verpleegkundigen het *ontbijt* rond. Sommige patiënten kunnen niet *zelfstandig* eten. Die worden *geholpen*. Annemiek *smeert* dan de *boterhammen* en *belegt* de boterhammen met kaas of smeert er *jam* of *honing* op. Ze *sniijdt* de boterham in kleine *stukjes* en laat de patiënten dan eten. Ook *schenkt* ze koffie of thee voor ze
25 *in*. Na het ontbijt wordt alles weer *opgehaald*. Als ze hiermee klaar zijn, hebben de verpleegkundigen een korte *pauze*. Dan kunnen ze zelf even een *kopje* koffie of thee drinken.

001	dagprogramma	a day's schedule	program dnia	dienotvarkė, dienos programa	001
002	verpleegtehuis	nursing home	dom opieki	slaugos namuose	002
003	zonnetje	little sun(shine)	słonko	Saulutė	003
004	verpleegkundige	nurse (female)	pielęgniarka	slaugytoja	004
005	werktijden	working hours	czas pracy	darbo laikus	005
006	wisselende	varying	zmienny	besikeičiančias	006
007	diensten	shifts	służby (zmiany)	pamainas	007
008	vervelende	annoying	denerwująca	namalonių, nepatogi	008
009	files	traffic jams	korki uliczne	transporto kamščiai	009
010	informeert naar	inquire after	informuje, zbiera informacje o	paklausia, gauna informaciją apie	010
011	patiënten	patients	pacjenci	pacientus	011
012	binnengekomen	been admitted	przejęci	atvykusių	012
013	verpleeghuis	nursing home	dom opieki	slaugos namuose	013
014	routine	routine	rutyna, codzienne obowiązki	rutina	014
015	nu eenmaal	just	(niestety) tak już jest	paprastai, tiesiog	015
016	dagdienst	day shift	dyżur dzienny	dieninę pamainą	016
017	zaken	matters	sprawy	reikalus	017
018	overdracht	change of shift	przejęcie dyżuru, zdanie dyżuru	perdavimo	018
019	wekken	to wake (someone) up	budzą	pažadina	019
020	wassen	to bathe	myć, umyć	nusiprausti	020
021	aankleden	to dress	ubrać	apsirengti	021
022	gewassen	have been wahed	umyci	nuprausti	022
023	ontbijt	breakfast	śniadanie	pusrytį	023
024	zelfstandig	independently	samodzielny	savarankiškai	024
025	geholpen	assisted	otrzymają pomoc	(jiems yra) padedama	025
026	smeert	butters	smaruje	užtepa, sutepa	026
027	boterhammen	slices of bread	kromki chleba	sumuštinius	027
028	belegt	covers (bread)	obkłada	uždeda ant sumuštiniių	028
029	jam	jam	dżem	džemo	029
030	honing	honey	miód	medaus	030
031	snijdt	cuts	tnie, kroi	supjausto	031
032	stukjes	pieces	kanapka	gabaliukus	032
033	schenkt in	pours	kavaški	išpilsto, įpilia	033
034	opgehaald	collected	nalėwa	surenkama, paimama	034
035	pauze	break	zebrane, posprątane	pertrauką	035
036	kopje	cup	przerwa	puoduką	036
037	goeiemorgen = goedemorgen	good morning	filizanka	labas rytas	037
038	nat	wet	dzien dobry	šlapia	038
039	hard	hard	mocno	smarkiai	039
040	behoorlijk	quite	całkiem (porządnie)	pakankamai, ganėtinai	040
041	gemerkt	noticed	zauważyłeś, zwróciłeś uwage	pastebėjai	041
042	klopt	that's right	zgadza się	iš tiesų, taip ir yra	042
043	dienst	shift	zmiana	darbas, pamaina	043
044	zit erop	is done	jest skończona	pasibaigė	044
045	iets bijzonders	anything (out of the ordinary)	cos szczególnego	kas nors ypatingo	045
046	bewoner	resident	mieszkaniec	gyventoja	046
047	heup	hip	biodro	klubą	047
048	gebroken	broken = fractured	zlamała	susilaužė u	048

Het begin van de dag

Annemiek: Hoi Peter. Alles goed? Wat een weer!

Peter: *Goeiemorgen* Annemiek. Wat ben je *nat* geworden!
Regent het zo *hard*?

Annemiek: Ja, *behoorlijk*. Heb je dat niet *gemerkt* dan?

Peter: Nee, als je binnen bent, merk je dat eigenlijk niet.

Annemiek: Ja, dat is waar. Je bent dan zo druk bezig met alles.
Ik ga even koffie halen. Wil jij ook koffie?

Peter: Nee, ik drink liever thee, dat weet je toch? O, daar komen
Carla en Wilma ook al. Dan kunnen we gelijk de overdracht
doen.

Koffie

Peter: Goeiemorgen Carla! Goeiemorgen Wilma. Ook zo nat
geworden? Annemiek is koffie en thee aan het halen.

Carla: Goeiemorgen!

Wilma: Hoi! Lekker eerst even koffie drinken. Dan kan ik weer even
warm worden.

Carla: Er komt ook thee, hè Peter?

Peter: Ja, dat *klopt*. Annemiek komt zo met een kan koffie en een
kan thee. Nou, zullen we dan maar meteen beginnen met de
overdracht? Ik mag zo weer naar huis! Mijn *dienst zit erop*.

De overdracht

Annemiek: Is er nog *iets bijzonders* gebeurd?

Peter: Nee, niet echt. Er is een nieuwe *bewoner* gekomen,
mevrouw Diekstra. Ze ligt op kamer 2.50. Ze heeft vorige
maand haar *heup gebroken*. Ze komt hier *revalideren*.

Wilma: Hoe oud is ze?

Peter: Ze is 85. Ze is heel *dankbaar* als je iets voor haar doet.
Maar ze is wel erg bang dat ze weer valt.

Carla: We zullen haar dan maar even extra *in de gaten houden*.
En we moeten zorgen dat ze zich hier gauw thuis voelt.

Annemiek: Ja, we moeten ons straks maar even aan haar *voorstellen*.

Peter: Verder zijn er eigenlijk geen bijzonderheden. Ik ga er zo
vandoor. *Prettige* dienst jullie! Tot de volgende keer!

049	revalideren	recover	wyzdrowieć, przejść proces rewalidacji	reabilituotiis, atsigauti	049
050	dankbaar	grateful	wdzięczna	dėkinga	050
051	in de gaten houden	keep an eye on	mieć na oku, śledzić bieg wydarzeń	seksime, prižiūrėsime	051
052	voorstellen	introduce (ourselves)	przedstawić się	prisistatyti	052
053	bijzonderheden	special	szczegółność, wyjątkowe sprawy	ypatingum	053
054	vandoor	away	stąd	iš čia	054
055	prettige	good	miły, przyjemny	malonios	055
056	bedankt	thanks!	dziękuję	ačiū	056
057	doei = dag	bye!	pa	viso, iki (neformalus)	057
058	gebeld	called	dzwoniłeś	skambinote	058
059	aan de hand	wrong	co się dzieje?	kas nutiko	059
060	hoofdpijntablet	aspirine	tabletkę od bólu głowy	tabletės nuo galvos skausmo	060
061	lawaai	noise	hałas	triukšmo	061
062	radio	radio	radio	radijo	062
063	uitzetten	turn off	wyłączyć	išjungti	063
064	zachter	lower	ciszej	tyliau	064
065	knopje	button	przycisk, gałka, wyłącznik	mygtukas	065
066	hoor	fine!	zwrot akcentujący poprzednie zdanie, słowo	stiprinanti, tvirtinanti sakinio prasmę	066
067	hoofdeinde	head of (bed)	podnoszona część łóżka od strony głowy	galvūgalį	067
068	makkelijker	easier	łatwiej	lengviau, patogiau	068
069	tekstvrage	questions about the text	pytania z tekstu	teksto klausimai	069
070	instellingen	institutions	instytucje	įstaigos	070
071	wakker	awake	obudzeni	pabudę	071
072	nachtdienst	night shift	nocna zmiana	naktinės pamainos	072
073	beschrijven	to describe	opisać	aprašyti, nupasakoti	073
074	discussievragen	questions for discussion	pytania do przedyskutowania	diskusijų klausimai	074
075	werkdag	working day	dzień pracy	darbo dieną	075
076	onregelmatige	irregular	nierregularne	nereguliarus	076
077	vervelend	unpleasant	nieprzyjemnie	nemalonu	077
078	voordelen	advantages	korzyści	privalumų	078
079	spreekopdracht	oral assignment	ćwiczenie ustne	kalbėjimo užduotis	079
080	flat	apartment = flat	blok mieszkalny	bute	080
081	vertel	tell us	opowiedz	papasakok	081
082	à	to	w tym wypadku: lub	nuo, iki, maždaug	082
083	vandaan	from (where)	skąd	iš kur	083
084	automatisch	automatically	automatycznie	automatiškai	084
085	hoeveelheid	amount	ilość	kiekybę	085
086	lunchpauze	lunch break	przerwa na drugie śniadanie	pietų pertrauka	086
087	beroep	occupation	zawód	profesiją	087
088	meerdere	more than one	kilka	daugumą	088
089	genoemde	mentioned	wymienione	nepaminėtu, neįvardintu	089
090	oefening	exercise	ćwiczenie	pratimas	090
091	vul in	fill in	wypełnij	užpildyk, įrašyk	091
092	hoge koorts	high fever	wysoka temperatura, gorączka	aukštą temperatūrą	092

Annemiek: Oké, dag Peter. Prettige dag verder!

Wilma: Dag Peter. Tot ziens!

Carla: Slaap lekker straks, Peter!

Peter: *Bedankt! Doei!*

Bellen

Hans: U heeft *gebeld*?

Mevrouw: Ja Hans.

Hans: En wat is er *aan de hand*?

Mevrouw: Ik heb zo'n pijn.

Hans: Waar heeft u pijn?

Mevrouw: Hier.

Hans: Heeft u last van hoofdpijn? Wilt u een *hoofdpijntablet*?

Mevrouw: Nee. Het komt door het *lawaaï*.

Hans: O, u heeft last van het lawaaï?

Mevrouw: Ja, van de *radio*.

Hans: Zal ik hem *uitzetten*?

Mevrouw: Nee, zet u hem maar wat *zachter*.

Hans: Dat is dit *knopje*, ziet u wel? Zo beter?

Mevrouw: Ja, dank u wel, *hoor*.

Hans: Ik doe ook even het *hoofdeinde* van uw bed omhoog.

Dan zit u beter. Dat is ook *makkelijker* als u zo gaat eten.

Mevrouw: Zo is dat!

Een dagprogramma

Annemiek woont in Delft. Zij woont in het centrum, vlak bij het station.

Zij werkt in verpleegtehuis Het Zonnetje — Rotterdam.

Annemiek is verpleegkundige.

Ze gaat — met de trein naar haar werk. Maar het is — altijd mogelijk om — de trein te reizen. Ze heeft niet altijd — werktijden.

Een verpleegkundige heeft — wisselende diensten. Soms werkt ze 's —, soms werkt ze 's middags. Maar — moet soms ook 's avonds of ' — nachts werken. Zelfs in het weekend — zij niet altijd vrij. Als ze ' — nachts moet werken, gaat ze met — auto naar haar werk. Het is